

شهادت امام حسن مجتبی(ع) در سال 50 هجری قمری

شهادت امام حسن مجتبی(ع) در سال 50 هجری قمری ...

شهادت امام حسن مجتبی(ع) در سال 50 هجری قمری

امام حسن(ع) نخستین فرزند امام علی(ع) و فاطمه زهرا(س) است که در نیمه ماه مبارک رمضان سال سوم هجری قمری در مدینه منوره دیده به جهان گشود و با تولد خویش، در جدش پیامبر(ص) و سایر اهل بیت(ع) شادی و نشاط ویژه‌ای پدید آورد.

امام حسن(ع) بنا به روایت شیعه و اهل سنت، شبیه‌ترین انسان‌ها به رسول خدا(ص) بود و در این باره گفته شده است: و کان الحسن اشبه الناس برسول الله(ص) خلقاً و هدیاً و سؤدد؛ حسن از جهت سیمای، روش و رهبری از همه بیشتر به رسول خدا(ص) شباهت داشت.

امام حسن(ع) پس از شهادت پدرش امیرمؤمنان علی بن ابی طالب(ع) در کوفه، با درخواست و بیعت یاران آن حضرت و اهالی کوفه، خلافت را پذیرفت و راه و روش عدالت‌پرور پدرش را تداوم بخشید.

ولیکن با فتنه‌انگیزی‌های معاویه بن ابی سفیان و شرارت‌های سران سفاک سپاه او از يك سو و نفاق و خیانت برخی از سران سپاه امام(ع) و ایجاد چند دستگی در میان مردم و خستگی آنان از جنگ و خون‌ریزی از سوی دیگر، آن حضرت را واداشت که برای حفظ اصل اسلام و در نظر گرفتن مصلحت مسلمانان، با معاویه صلح کند و حکومت را به طور موقت و مشروط به وی سپارد.

از آن پس، امام(ع) از کوفه به وطنش مدینه بازگشت و بقیه عمر شریف خود را در مدینه گذراند. آن حضرت گرچه از حکومت کناره‌گیری کرده بود ولی با رفتار و کردار خود، امت اسلام را به جنایت‌های معاویه و عاملان او در سراسر مناطق اسلامی آگاه می‌کرد و روحیه رزم و جهاد را در نهاد آنان دوباره زنده می‌کرد.

وجود آن حضرت برای معاویه و عامل او در مدینه، بسیار گران می‌آمد و مانع ترك تازی آنان می‌گردید و دستگاه غاصب خلافت را با مشکلاتی مواجه می‌کرد. از جمله این که معاویه تصمیم گرفته بود که فرزند خود یزید را جانشین خویش گرداند و در این راه تلاش زیادی به عمل آورد ولیکن در آغاز توفیق چندانی به دست نیاورد. چون این فکر شیطانی مخالف با صلحنامه امام حسن(ع) بود و از سوی دیگر وجود شخصیت امام حسن(ع) مانع تحقق هدفهای معاویه بود. بدین جهت در صدد از میان برداشتن این اسوه بزرگ عالم اسلام برآمد و در این راه از منافقان و کسانی که به خاطر وابستگی فامیلی با آن حضرت رابطه داشتند، سود جست.

معاویه از طریق اشعث بن قیس، دخترش جعده را که همسر امام حسن(ع) بود وسوسه کرد و او را به شهادت آن حضرت ترغیب و تطمیع نمود. وی به جعده گفت که اگر حسن را به قتل آوری، علاوه بر این که یکصد هزار درهم پول نقد دریافت می‌کنی، وی را به عقد فرزندش یزید درمی‌آورد و او را ملکه عالم اسلام قرار می‌دهد.

جعده که نفاق و دوچهرگی را از پدرش به ارث برده بود، هر چه بیشتر خود را به آن حضرت نزدیک گردانید و پس از جلب توجه امام(ع)، ناجوانمردانه به آن حضرت، خیانت کرد و به وی زهر خوراند.

امام حسن(ع) به خاطر نوشیدن زهر، مسموم شد و به مدت چهل روز در بستری بیماری افتاد و روز به روز، حالش وخیم‌تر گردید، تا این که در 28 صفر سال پنجاه هجری قمری، مصادف با سی و دومین سال رحلت پیامبر(ص) در مدینه به شهادت رسید و محبان اهل بیت(ع) را در سوگ بزرگی فرو برد. امام حسین(ع) به تجهیز بدن مطهر برادرش پرداخت و سپس جهت تدفین آن در کنار مرقد پیامبر(ص)، اقدام به تشییع جنازه نمود. عده زیادی از اهالی مدینه، اهل بیت(ع) و تمامی بنی‌هاشم در تشییع جنازه امام شهید خود همراهی کردند و با عزت و احترام، بدن مطهرش را به سوی مرقد رسول خدا(ص) حرکت دادند. ولی بنی‌امیه و مخالفان اهل بیت(ع) با تحریک عائشه بنت ابی بکر مانع تدفین بدن آن حضرت در جوار مرقد پیامبر اکرم(ص) شدند و در این راه بسیار پافشاری کرده و آماده هرگونه فتنه و فساد گردیدند. جوانان بنی‌هاشم و پیروان ولایت آماده دفاع از حریم امامت و ولایت شدند. امام حسین(ع) که در شهادت برادرش امام حسن(ع)، از همه سوگوارتر و غمگین‌تر بود، در برابر حرمت شکنی‌های بنی‌امیه و مخالفان اهل بیت(ع) فرمود: واللّه لولا عهد الحسن(ع) إلیّ بحقن الدماء، و أن لا هریق فی أمره میحجّمة دم، لعلمتم کیف تأخذ سیوف الله منکم مأخذها، و قد نقضتم العهد بیننا و بینکم، و أبطلتم ما اشترطنا علیکم لأنفسنا؛ سوگند به خدا اگر برادرم با من پیمان نبسته بود که در پای جنازه او

به اندازه حجامت خونی ریخته نشود، می‌دیدید که چگونه شمشیرهای الهی از نیام بیرون می‌آمدند و دمار از روزگار شما برمی‌آوردند. شما همان بیچارگان روسیاه‌اید که عهد میان ما و خود را شکستید و شرائط فیما بین را باطل ساختید.

امام حسین(ع) و سایر بنی‌هاشم که به خاطر سفارش امام حسن(ع)، کظم غیض کرده و بردباری و جوان‌مردی را پیشه خود داشتند، به ناچار بدن امام حسن(ع) را به سوی قبرستان بقیع حمل نموده و در جوار جد‌های فاطمه بنت اسد(رض) تدفین نمودند.

هم‌اکنون مزار امام حسن مجتبی(ع) به همراه سه تن از امامان معصوم(یعنی امام زین‌العابدین، امام محمد باقر و امام جعفر صادق علیهم‌السلام) بدون هیچ‌گونه گنبد و بارگاهی در این قبرستان قرار دارد و محل زیارت بسیاری از شیعیان و دوستداران اهل‌بیت(ع) می‌باشد.

در تاریخ شهادت امام حسن مجتبی(ع)، علما و مورخان شیعه اتفاق نظر دارند که آن حضرت در 28 صفر سال 50 قمری در سن 47 سالگی به علت مسمومیت از سوی همسرش جعده بنت اشعث به لقاء الله پیوست. ولیکن علمای اهل‌سنت به اختلاف پرداختند. برخی از آنان، ربیع‌الاول سال 49 قمری، برخی ربیع‌الاول سال 50 قمری و برخی آخر ماه صفر سال 50 قمری را ذکر کرده‌اند. هم‌چنین در مقدار عمر آن حضرت به اختلاف پرداختند. ولی اکثر آنان اتفاق نظر دارند که همسرش وی را مسموم کرد و پس از تشییع جنازه، سعید بن عاص (عامل معاویه در مدینه) بر بدن او نماز گذاشت.